

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
TWARDÓW
NA LATA 2016 - 2022**

GMINA KOTLIN

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI ODNOWY MIEJSCOWOŚCI TWARDÓW	4
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI TWARDÓW	5
2.1. Położenie przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności	5
2.1.1. Położenie, przynależność administracyjna	5
2.1.2. Liczba ludności	6
2.1.3. Powierzchnia i zagospodarowanie przestrzenne	6
2.2. Historia miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń mających wpływ na powstanie układu przestrzennego	7
2.3. Przestrzenna struktura miejscowości	9
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI	10
3.1. Zasoby przyrodnicze	10
3.1.1. Gleby, wody, klimat	10
3.1.2. Świat roślinny i zwierzęcy	10
3.2. Dziedzictwo kulturowe, zabytki	11
3.3. Infrastruktura społeczna	12
3.3.1. Placówki oświatowe i kulturalne	12
3.3.2. Infrastruktura i tereny sportowe i turystyczne	12
3.3.3. Ochrona zdrowia	12
3.3.4. Ochrona przeciwpożarowa, bezpieczeństwo publiczne	12
3.4. Infrastruktura techniczna	12
3.4.1. Wodociągi i zaopatrzenie w wodę	12
3.4.2. Kanalizacja i gospodarka ściekowa	13
3.4.3. Gospodarka odpadami stałymi	13
3.4.4. Gazyfikacja – zaopatrzenie w gaz	13
3.4.5. Telefonizacja	13
3.4.6. Drogownictwo i komunikacja	13
3.4.7. Sytuacja mieszkaniowa	13
3.5. Gospodarka i rolnictwo	14
3.6. Kapitał społeczny	14
4. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI	15
5. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ	16
6. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW	18
7. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI	21
8. MONITOROWANIE, OCENA, AKTUALIZACJA SPOŁECZNA	22
11. SPIS TABEL	23
10. SPIS RYSUNKÓW	23

WSTĘP

Plan odnowy miejscowości Twardów jest dokumentem, stanowiącym załącznik do wniosku w przypadku ubiegania się o środki strukturalne w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.

Beneficjentem tego działania są gminy, instytucje kultury, dla których organizatorami są jednostki samorządu terytorialnego, kościoły lub inne związki wyznaniowe oraz organizacje pozarządowe o statucie organizacji pożytku publicznego.

Realizacja powyższego działania ma na celu:

1. podniesienie standardu życia i pracy na wsi
2. podniesienie atrakcyjności turystycznej
3. wzrost atrakcyjności inwestycyjnej
4. zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych
5. promowanie terenów wiejskich
6. rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

W ramach działania wspierane będą projekty obejmujące

1. Budowę, przebudowę, remont lub wyposażenie obiektów
 - pełniących funkcje publiczne, społeczno - kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
 - służące promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury.
2. Kształtowania obszaru przestrzeni publicznej
3. Budowy, remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno - kulturalnych
4. Odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejscami pamięci
5. Kultywowanie tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów

Plan Odnowy Miejscowości Twardów jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i ma na celu stworzenie szczegółowej koncepcji i wizji rozwoju danej miejscowości. Odnowa i rozwój wsi jest wypadkową wielu działań, wśród których pierwsze miejsce zajmuje aktywność, zaangażowanie i solidarna postawa mieszkańców, dlatego też w przygotowaniu dokumentu od samego początku uczestniczyli aktywnie mieszkańcy Twardowa.

Plan Odnowy Miejscowości zawiera działania długofalowe, określone na horyzoncie czasowym na lata 2016 - 2022. Określa generalny kierunek rozwoju oraz przedstawia metody i narzędzia jego wdrażania. Ponadto umożliwia planowe realizowanie działań ukierunkowanych na tworzenie jak najkorzystniejszych warunków rozwoju wsi i życia mieszkańców.

Plan Odnowy Miejscowości Twardów na lata 2016 - 2022 jest dokumentem otwartym w zależności od potrzeb społecznych oraz możliwości finansowych będzie mógł być weryfikowany i aktualizowany.

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI TWARDÓW

Plan Odnowy Miejscowości opracowany został dla miejscowości Twardów administracyjnie przynależącej do sołectwa Twardów w gminie Kotlin w powiecie jarocińskim w województwie wielkopolskim.

Plan przygotowano w związku z ubieganiem się Gminy o środki strukturalne na lata 2014 - 2020 w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.

Plan obejmuje perspektywę czasową 2016 -2022

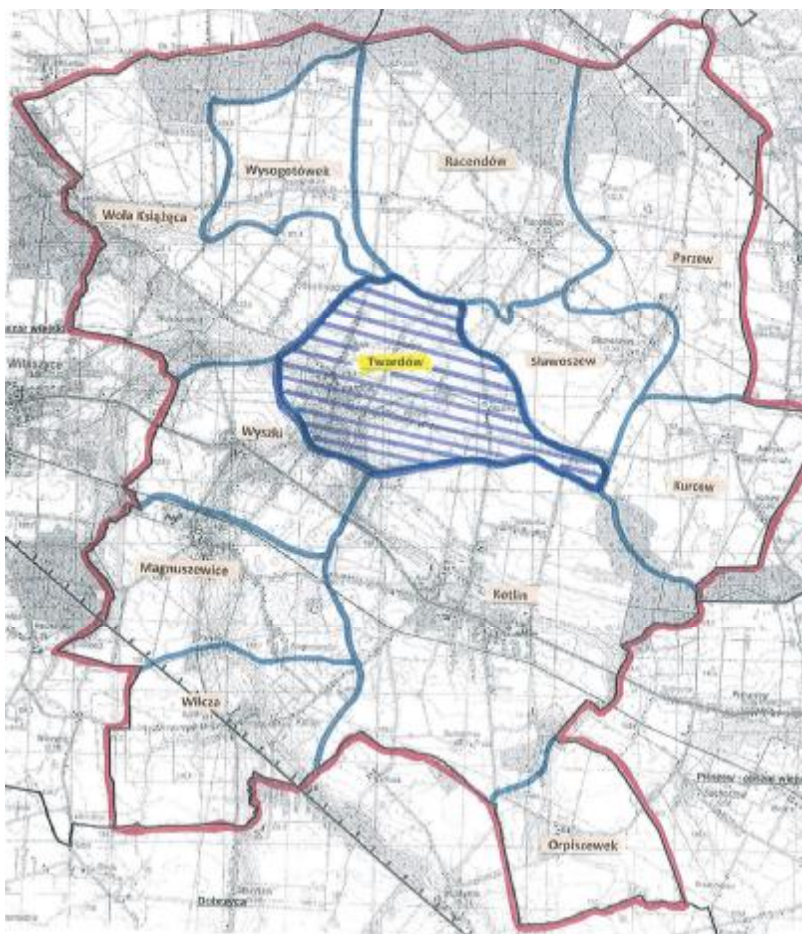
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI TWARDÓW

2.1. Położenie, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności

2.1.1. Położenie przynależność administracyjna

Wieś Twardów położona jest w gminie Kotlin, w powiecie jarocińskim, w województwie wielkopolskim. W odległości około 1,5 km na południe od wioski przebiega droga krajowa nr 11 z Poznania przez Jarocin, Pleszew do Katowic. Równolegle do tej drogi biegnie linia kolejowa z najbliższymi stacjami w Kotlinie i w Witaszycach. Od 1903 roku przez Twardów przebiegała linia kolejki wąskotorowej z Witaszyc do Zagórowa. W 1991r. linia ta uległa zamknięciu. W miejscowości jest przystanek autobusowy w kierunku Jarocina i Kotliny.

Rysunek 2.1. Położenie miejscowości Twardów na terenie gminy

Najbliższymi miastami są Jarocin - oddalony o 12 km i Pleszew - oddalony o 11 km. Odległość od większych ośrodków miejskich Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego wynosi 45 km, od Poznania wieś oddalona jest o 90 km.

Twardów jest jedną z większych miejscowości pod względem ludności j gminy Kotlin. W roku 2015 zamieszkiwało w Twardowie 589 osób, co stanowi około 8,08 % ogółu mieszkańców gminy.

2.1.2. Liczba ludności

W Twardowie z roku na rok liczba ludności utrzymywała się mniej więcej na jednakowym poziomie. W latach 2006 -2015 w Twardowie zamieszkiwało (wg stanu na koniec roku):

Tabela 2.1 Liczba ludności Twardowa w latach 2006 - 2015

Rok	Liczba ludności
2006	612
2007	597
2008	604
2009	608
2010	614
2011	605
2012	599
2013	596
2014	590
2015	589

2.1.3. Powierzchnia i zagospodarowanie przestrzenne

Powierzchnia wsi wynosi 7,41 km² - 8,82% powierzchni gminy.

W Twardowie przeważają gleby wytworzone z glin zwałowych oraz glin i piasków wodnolodowcowych. Większość powierzchni zajmują gleby bardzo dobre i dobre zaliczane do kompleksów pszennego bardzo dobrego, pszennego dobrego i żytniego bardzo dobrego.

Tabela 2.2. Wykorzystanie gruntów w miejscowości Twardów

Powierzchnia ogółem	741,53
Użytki rolne	632,00
w tym : grunty orne	593,73
łąki	19,79
pastwiska	1,88
sady	0,63
grunty zabudowane	15,97
Lasy	60,22
Grunty zadrzewione i zakrzewione	--
Wody stojące	0,91
Rowy	8,22
Użytki kopalne	--
Tereny dróg	21,36
Tereny kolejowe	3,82
Tereny zabudowane	8,27
Tereny zielone	--
Tereny różne i nieużytki	3,49
Stawy	2,11
Wody płynące	1,13

Tabela 2.1 Grunty orne według klasyfikacji bonitacyjnej gleb

Klasa	Ilość w hektarach
I	--
II	29,13
IIIa	240,71
IIIb	112,52
IVa	92,67
IVb	41,01
V	54,87
VI	22,82
Suma	593,73

2.2. Historia miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń mających wpływ na powstanie układu przestrzennego

Osadnictwo na terenie Twardowa istniało już we wczesnej epoce żelaza. Świadczą o tym prowadzone w okresie międzywojennym prace wykopaliskowe. Na podstawie wykopalisk stwierdzono istnienie osady z lat 700 – 500 p.n.e. , z czasów kultury łużyckiej.

Ludzie zajmowali się uprawą ziemi i hodowlą zwierząt. Do prymitywnej uprawy ziemi używano krzemiennych i rogowych motyk oraz drewnianych radeł. Uprawiano głównie jęczmień, owies, proso i pszenicę oraz len stanowiący podstawę tkactwa. Drugim surowcem tkackim była wełna. Oprócz owiec hodowano głównie bydło i świnie.

Początkowo wieś była własnością Cystersów mających siedzibę w Łądzie nad Wartą, którzy przybyli do Polski w 1175 r. Głównym zadaniem zakonu było podnoszenie kultury rolnej. Uczyli ludność właściwej uprawy ziemi, stosowania płodozmianu, wprowadzania nowych odmian zbóż i warzyw. Cystersi rozwinęli hodowlę krów, koni, świń, owiec i drobiu.

W 1262 r. Twardów przestał być własnością Cystersów. Pozbyli się oni wsi na rzecz komesa Blizbora z Wierzbna, co potwierdził książę Bolesław, syn Odonica i akt ten stanowi pierwsze źródło pisane o Twardowie. W 1393 r. komesem był Janko, w 1395r. Filip, a po nim Jan – archidiakon śremski.

W 1288 r. lub w 1293 r. jedną część wsi osadzono na prawie polskim, a drugą na prawie niemieckim, dziesięcinę stąd nadal pobierali Cystersi, ale uprawnienie to zamienili z arcybiskupem gnieźnieńskim.

Kolejni właściciele Twardowa to Skrzypińscy wywodzili się ze Skrzypni koło Pleszewa. Należeli do średniozamożnej szlachty i pieczętowali się herbem Ogończyk.

Na początku XVI w. jeden ze Skrzypińskich ożenił się z dziedziczką Twardowa i przybrał nazwisko Twardowski, ale pisali się nadal „Twardowscy ze Skrzypny”. aby wyróżnić się od innej szlachty o tym samym nazwisku. Najbardziej znanym jej przedstawicielem był poeta barokowy Samuel ze Skrzypny Twardowski (1600 – 1661).

W 1772r. Twardowscy z Twardowa przenieśli się bliżej Poznania i osiadają się w Szczuczynie i Kobylnikach pod Szamotułami.

Przed 1783 r. na gruntach wsi założono Holendry Twardowskie (położone 2 km na płn., koło Racendowa).

Po opuszczeniu Twardowa przez Twardowskich, majątek przeszedł we władanie Melchiora Miaskowskiego. Po Miaskowskich kolejnymi właścicielami Twardowa aż do lat czterdziestych XIX w. byli Mierzewscy, pieczętujący się herbem Leszczyc i Żychlińscy. W 1910 r. Żychlińscy posiadali 507 ha ziemi (wraz z położonym 2 km na wsch. folwarkiem Bączew) i gorzelnią. Pierwszym właścicielem Twardowa z rodu Żychlińskich był Franciszek, a potem jego syn Karol.

W okresie międzywojennym resztówkę tutejszego majątku przejął przemysłowiec z Łodzi Juliusz Heinzel.

Kościół został założony prawdopodobnie w XIII wieku, choć wzmiankowano go po raz pierwszy w dokumencie 1445r. Nowa świątynia z ok. 1750 r. spaliła się w 1881r. Na jej miejscu powstał w 1895 r. neoromański kościół św. Piotra i Pawła, nietynkowany z wieżą zwieńczoną ostrosłupem.

Ufundowali go Anna i Karol Żychlińscy. W sąsiedztwie stoi budynek plebani z gankiem o zdwojonych kolumnach, a naprzeciwko kościoła ośmiorak.

Na zachód od kościoła stoi dwór Żychlińskich zbudowany po połowie XIX w. Obok położony jest obszerny zespół zabudowań folwarcznych ze starym spichrzem i przebudowaną dawną gorzelnią sprzed 1892 roku.

Szkoła w Twardowie została założona w roku 1833 r. a w jej budowie współuczestniczyli Żychlińscy. Po likwidacji szkoły w roku 1999 budynek przeznaczono na świetlicę wiejską. Świetlica wiejska służy mieszkańcom do spotkań integracyjnych, kulturalnych oraz rodzinnych.

W roku 1931r. powstała Ochotnicza Straż Pożarna, która działa do dnia dzisiejszego.

Pierwsza połowa XX wieku to okres walki narodu polskiego w obronie polskości i mowy polskiej. Również Twardów nie ustępował w tych poczynaniach. Okres okupacji hitlerowskiej to czas w którym na terenie gminy Kotlin działała grupa oporu Armii Krajowej. Osiągnęła ona stan 12 żołnierzy podziemia. Ich zadaniem była dywersja, a także m.in. Organizowanie i przesyłanie żywności i odzieży do obozu koncentracyjnego w Żabikowie koło Poznania

2.3. Przestrzenna struktura miejscowości

W Twardowie majątek dworski kościół i budynki folwarczne usytuowane były w zachodniej części wsi. Środkową część wioski stanowiła zabudowa gospodarstw indywidualnych. We wschodniej części znalazły się grunty i zabudowa rolników. Najdalej wysuniętą na wschód częścią Twardowa był folwark Bączew. Obecnie zabudowa rozciąga się po obu stronach drogi, a także na zachód od dawnego majątku w kierunku Woli Książęcej.

W krajobrazie sołectwa dominują pola i lasy.

2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

3.1. Zasoby przyrodnicze

3.1.1. Gleby, wody, klimat

Twardów położony jest w województwie wielkopolskim, w powiecie jarocińskim. Geograficznie leży na Nizinie Wielkopolskiej w obrębie Wysoczyzny Koźmińskiej. Wysoczyzna jest wyniesiona 115 -130 m .n.p.m. i stanowi zdenudowaną wysoczyznę morenową płaską.

Rzeźbę terenu, na którym leży Twardów kształtował głównie lodowiec (lodowiec skandynawski) zwany bałtyckim. Przedpole tego lodowca miało znaczny wpływ na ukształtowanie wysoczyzny porożcinanej szerokimi i głębokimi obniżeniami. W obniżeniach tych wody topniejącego lodowca i wody deszczowe pozostawiły po sobie ciek wodny. Tymi ciekami są Lutynia i Kotlinka. Wysoczyzna na ogół płaska występuje w północnej części Twardowa. Tereny biegnące przy głównej drodze są bardziej urozmaicone. W Twardowie niewielkie wzniesienia występują we wschodniej części miejscowości.

Stan czystości wód powierzchniowych ulega stałej poprawie. Związane to jest z ograniczeniem dopływu ścieków komunalnych do rzek w wyniku pobudowania w latach poprzednich kanalizacji sanitarnej. Na zanieczyszczenia rzek ma wpływ głównie intensywna produkcja rolna głównie zaś duże zużycie nawozów mineralnych i pestycydów.

Warunki klimatyczne Twardowa są typowe dla rejonu południowo - wschodniej Wielkopolski. Generalnie klimat lokalny jest korzystny. Obszar Twardowa posiada dobre warunki przewietrzenia. Wiatry wieją głównie z kierunku zachodniego i południowo - zachodniego.

3.1.2. Świat roślinny i zwierzęcy

Świat zwierzęcy Twardowa jest typowy dla nizinnych obszarów Polski. Charakterystycznymi przedstawicielami są:

bezkęgowce: prusak, karakan wschodni, mrówki faraona ,wołki, strąkowce mól odzieżowy, motyle, osy, trzmiele, błonkówki, biedronki, wiślaniki, pluskwiaki, złotooki,

kręgowce :

ryby - ciernik, karpowate, szczupak, węgorz

płazy - kukam nizinny, paskówka, ropucha szara, żaba jeziorkowa, żaba śmieszka, żaba trawna, traszki

gady - padalec, zaskroniec, jaszczurki

ptaki - jeżyk, wróblowate (sroka, wrona, kos, szpak, bogata) dzięcioły, kuropatwa, bażant, jastrząb, myszolew

ssaki - mysz domowa, mysz polna, szczur wędrowny, nietoperz, jeż, kret, nornica, wiewiórka, tchórz, kun domowa, lis, zając szarak, dziki, królik, sarna, dzik, jelen.

3.2. Dziedzictwo kulturowe, zabytki

W miejscowości Twardów zachowały się zabytki:

- kościół neoromański z 1895r. pw. św. Piotra i Pawła, nietynkowany, z wieżą zwieńczoną ostrosłupem. Ufundowali go Anna i Karol Żychlińscy (obydwoje są pochowani w podziemiach świątyni). Wnętrze ma wyposażenie neogotyckie. Wokół ciągnie się stary mur.
- plebania usytuowana w sąsiedztwie kościoła z gankiem o zdwojonych kolumnkach.
- ośmiorak wybudowany w 1908 r. stoi naprzeciwko kościoła.
- dwór Żychlińskich zbudowany po poł. XIX w. Po II wojnie światowej urządzono w nim mieszkania, a remont przeprowadzony w latach 1985- 1986 zatarł w dużej mierze cechy stylowe budowli. Dwór stoi w parku krajobrazowym (4,1 ha) założonym w roku 1844 na stoku doliny Lutyni w 1982 r. uznanym w całości za pomnik przyrody.
- zespół zabudowań folwarcznych ze starym spichlerzem i przebudowaną dawną gorzelnią sprzed 1892r. Od 1953 r. działa tu Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna, która w 1966 r. przyłączona została do spółdzielni w Kotlinie.
- budynek szkolny z 1905 r. stoi przy drodze do Kurcewa. Po likwidacji szkoły budynek przeznaczony został na świetlicę wiejską, która służy mieszkańcom wsi.

Rysunek 3.2.1. Kościół parafialny pw. Świętych Piotra i Pawła

Rysunek 3.2.2. Plebania przy kościele

Rysunek 3.2.3. Świetlica wiejska po starej szkole podstawowej

3.3. Infrastruktura społeczna

3.3.1. Placówki oświatowe i kulturalne

Na terenie miejscowości działa świetlica wiejska. Mieszkańcy wsi mogą zaspokajać swoje potrzeby kulturalne w świetlicy, która służy do organizowania spotkań integracyjnych, kulturalnych oraz rodzinnych. Obok świetlicy usytuowany jest plac zabaw, który służy dzieciom do zabawy, a rodzicom do spotkań integracyjnych.

Obok budynku strażnicy OSP usytuowany jest plac rekreacyjny z wiatą, który służy mieszkańcom do spotkań integracyjnych w różnych grupach wiekowych, do organizowania imprez kulturalnych takich jak dożynki wiejskie, Dzień Dziecka, a w okresie wakacyjnym organizowane są spotkania młodzieży i zabawy dla dzieci z terenu wsi Twardów.

W związku z brakiem w miejscowości szkoły, dzieci z terenu wsi dowożone są autobusem szkolnym, w dwóch kierunkach: do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Woli Książęcej oraz do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kotlinie.

3.3.2. Infrastruktura i tereny sportowo turystyczne

Twardów posiada boisko sportowe zlokalizowane obok świetlicy wiejskiej, z którego korzystają mieszkańcy wsi. Dzieci i młodzież mogą korzystać ze sali gimnastycznej zlokalizowanej przy Szkole Podstawowej w Kotlinie oddalonej od centrum miejscowości o około 6 km. Mieszkańcy wsi mogą zaspokajać swoje potrzeby sportowo – rekreacyjne na boiskach sportowych ORLIK 2012, zlokalizowanych w Kotlinie.

3.3.3. Ochrona zdrowia

Opiekę zdrowotną nad mieszkańcami Twardowa i pozostałych wsi gminy pełnią dwa niepubliczne gabinety lekarskie w Kotlinie. Usługi stomatologiczne świadczą dwa gabinety stomatologiczne w Kotlinie.

3.3.4. Ochrona przeciwpożarowa i bezpieczeństwo publiczne

W roku 1931 powstała Ochotnicza Straż Pożarna w Twardowie, która działa nieprzerwanie (poza okresem II wojny światowej) do dziś. Zrzesza kilkudziesięciu członków czynnych tak mężczyzn jak i kobiety. Strażacy biorą udział w akcjach ratowniczych, zawodach pożarniczych, szkoleniach. Uczestniczą w organizacji imprez dla mieszkańców.

3.4. Infrastruktura techniczna

3.4.1. Wodociągi i zaopatrzenie w wodę

Cała miejscowość jest zwodociągowana. Wszystkie budynki przyłączone są do sieci wodociągowej. Zaopatrzenie mieszkańców w wodę następuje poprzez ujęcie komunalne wód znajdujące się w miejscowości Twardów. Od czerwca 2016 r. zaopatrzenie mieszkańców w wodę

następować będzie z nowo wybudowanej automatycznej stacji uzdatniania wody w Woli Książęcej.

3.4.2. Kanalizacja i gospodarka ściekowa

Miejscowość posiada kanalizację sanitarną. Mieszkańcy odprowadzają ścieki do sieci kanalizacyjnej, które przepływają na oczyszczalnię ścieków w miejscowości Wyszki.

3.4.3. Gospodarka odpadami stałymi

Odpady stałe są odbierane z gospodarstw domowych przez firmę ZGO–Nova Jarocin i odwożone do Zakładu Gospodarki Odpadami w Witaszyczkach. Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów.

3.4.4. Gazyfikacja – zaopatrzenie w gaz

Twardów posiada częściowo sieć gazową średniego ciśnienia (Bączew).

3.4.5. Telekomunikacja

Telekomunikacja obejmuje wszystkich chętnych mieszkańców. W miejscowości jest dostęp zarówno do telefonii stacjonarnej jak i telefonii komórkowej.

3.4.6. Drogownictwo i komunikacja

Przez sołectwo przebiegają drogi :

- powiatowe - 5,20 km
- gminne - 4,30 km

Drogi powiatowe w całości mają nawierzchnie bitumiczną, chociaż nie zawsze w dobrym stanie. Z dróg gminnych około 0,80 km wymaga budowy lub modernizacji. Pozostałe mają nawierzchnie bitumiczną lecz nie zawsze w dobrym stanie.

Przez Twardów przebiegają trzy drogi powiatowe: Hilarów – Koszkwy i Twardów – Wyszki, Kotlin - Racendów oraz drogi gminne Racendów – Twardów (k. Wodniczaka), Kotlin –Twardów (ul. Twardowska), i Racendów – Twardów.

Mieszkańcy Twardowa korzystają z komunikacji publicznej. Usługi w tym zakresie świadczą Jarocińskie Linie Autobusowe w Jarocinie.

3.4.7. Sytuacja mieszkaniowa

W miejscowości występują przeważnie budynki mieszkalne jednorodzinne, prywatne. Są również budynki wielorodzinne zlokalizowane w pałacu oraz ośmiorakach.

3.5. Gospodarka i rolnictwo

Twardów podobnie jak większość miejscowości w gminie ma charakter rolniczy, jej mieszkańcy pracują we własnych gospodarstwach rolnych jak i poza obszarem zamieszkania w innych działach – kierunkach gospodarki wolnorynkowej.

Dobrze rozwinięte jest rolnictwo. Dominującymi uprawami są zboża i warzywa gruntowe (cebula, pomidor), rośliny pastewne (kukurydza i motylkowe) oraz na glebach słabszych ziemniaki. W produkcji zwierzęcej dominuje chów trzody chlewnej i bydła. Poziom kultury rolnej jest wysoki.

Tabela 3.1 Struktura gospodarstw rolnych

Wielkość gospodarstw rolnych	Liczba gospodarstw	Powierzchnia fizyczna (ha)
1 - 2 ha	18	20,19
2 - 5 ha	13	38,46
5 - 7 ha	--	-
7 - 10 ha	13	106,58
10 - 15 ha	7	89,42
15 i więcej ha	7	143,00
Ogółem	58	397,65

Łączna suma wszystkich gospodarstw rolnych w Racendowie 58

Mieszkańcy wsi utrzymują się głównie z pracy w rolnictwie. Na wsi nie ma ulokowanych dużych zakładów przemysłowych.

W Twardowie funkcjonuje według wykazu CEDG 22 podmiotów gospodarczych, które działają w następujących sektorach::

- usługi 16 podmiotów,
- handel 6 podmiotów.

3.6 Kapitał społeczny

Na terenie wsi działają organizacje pozarządowe :

- Koło Gospodyń Wiejskich,
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Rada Sołecka.

Organizacje zrzeszają mężczyzn i kobiety z terenu miejscowości. Organizują spotkania z mieszkańcami, młodzieżą, a dla dzieci organizują zabawy i konkursy.

Kultywowane są m.in. następujące obyczaje/imprezy :

- dożynki,
- Dzień Dziecka, Babci i Dziadka, Kobiet, Dzień Strażaka,
- strażę przy Grobie Pańskim na Wielkanoc,
- pokazy kulinarne,

4. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI

Poniżej w tabeli 4.1. zostały przedstawione silne i słabe strony Twardowa oraz szanse i zagrożenia.

Tabela 4.1. Analiza SWOT miejscowości Twardów

Silne strony 1.Intensywne rolnictwo. 2.Świetlica wiejska. 3.Dostępność do Internetu. 4.Korzystne położenie geograficzne. 5,Społeczeństwo otwarte do działania. 6. Atrakcyjne przyrodniczo tereny do rekreacji.	Słabe strony 1.Mała ilość chodników dla pieszych. 2.Brak ścieżek rowerowych. 4.Słabo rozwinięta baza sportowa. 6.Mała opłacalność produkcji rolniczej. 7.Skromne warunki materialne części rodzin. 8. Brak miejsc pracy. 9. Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców. 10. Tereny pod inwestycje słabo uzbrojone.
Szanse 1.Rozwój działalności kulturalnej poprzez rozwój świetlicy wiejskiej. 2.Możliwość korzystania z zewnętrznego wsparcia finansowego tym z UE w celu rozwoju miejscowości i mieszkańców. 3. Rozbudowa infrastruktury technicznej. 4. Doksztalcanie społeczeństwa – kursy, szkolenia.	Zagrożenia 1.Postępująca nieopłacalność produkcji rolniczej. 2.Duża konkurencja w zakresie pozyskiwania środków unijnych. 3.Brak miejsc pracy. 4.Wysoki odsetek ludzi w wieku poprodukcyjnym.

5. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

Biorąc pod uwagę fakt iż, sami mieszkańcy chcą zmienić wizerunek swojej wsi, a proponowane zewnętrzne programy pomocowe są niepowtarzalną szansą dla skutecznego podjęcia działania, zakłada się realizację w najbliższych siedmiu latach głównych zadań inwestycyjnych:

1. Przebudowa drogi gminnej Twardów - Racendów

Cel	Przebudowa drogi połączy dwie wsie odrębne terytorialnie. Poprzez realizację tej inwestycji zmieni się nawierzchnia drogi z gruntowej na bitumiczną. Poprawi się jakość życia mieszkańców poprzez rozwój i wyższą dostępność infrastruktury technicznej, poprawi się wizerunek wsi.
Przeznaczenie	Społeczność lokalna
Harmonogram realizacji	2015 -2017
Możliwe źródła finansowania	środki budżetu Gminy środki z Unii Europejskiej środki krajowe
Łączny koszt projektu	1.336.027,46 zł

2.Wymiana pokrycia dachowego na świetlicy wiejskiej w Twardowie

Cel	Poprzez wymianę pokrycia dachowego budynku świetlicy wiejskiej poprawi to estetykę obiektu. Umożliwi w przyszłości zagospodarowanie poddasza budynku na potrzeby mieszkańców wsi.
Przeznaczenie	Społeczność lokalna
Harmonogram realizacji	2015 - 2016
Możliwe źródła finansowania	środki budżetu Gminy
Łączny koszt projektu	70 984,00 zł

3. Budowa boiska sportowego

Cel	Zaspokojenie potrzeb społecznych w zakresie bazy rekreacyjno sportowej, integracja społeczności lokalnej poprawa jakości życia szczególnie dla dzieci i młodzieży.
Przeznaczenie	Społeczność lokalna
Harmonogram realizacji	2017 - 2019
Możliwe źródła finansowania	środki budżetu Gminy środki z Unii Europejskiej środki krajowe
Łączny koszt projektu	40.000,00 zł

4 Budowa chodników przy drogach lokalnych

Cel	Pobudowanie chodników poprawi bezpieczeństwo osób poruszających się pieszo po miejscowości, poprawi estetykę wsi , poprawi jakość życia mieszkańców poprzez rozwój i wyższą dostępność infrastruktury technicznej.
Przeznaczenie	Społeczność lokalna
Harmonogram realizacji	2019 -2020
Możliwe źródła finansowania	środki budżetu Gminy środki budżetu Powiatu środki z Unii Europejskiej środki krajowe
Łączny koszt projektu	120.000,00 zł

5. Budowa ścieżki rowerowej przy drodze gminnej

Cel	Poprawa jakości życia mieszkańców, poprawa bezpieczeństwa, poprawa wizerunku i rozwoju wsi
Przeznaczenie	Społeczność lokalna
Harmonogram realizacji	2020 - 2022
Możliwe źródła finansowania	środki budżetu Gminy środki z budżetu Powiatu środki z Unii Europejskiej środki krajowe kredyt bankowy
Łączny koszt projektu	250 000,00 zł

6. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW

Nowelizacja rozporządzenia z dnia 1 kwietnia 2010 roku wprowadza wymóg ujęcia w Planie dodatkowego elementu pod nazwą:

„Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego”

Oznacza to, że należy w Planie zidentyfikować scharakteryzować i opisać te obszary na terenie miejscowości, które są szczególnie istotne w życiu jej mieszkańców z punktu widzenia zaspokojenia ich potrzeb społecznych.

W przypadku miejscowości Twardów taki obszar istnieje – przebudowa drogi gminnej Twardów – Racendów, droga o nawierzchni gruntowej, pozostaje w bardzo złym stanie technicznym i wymaga pilnego remontu.

Realizacja powyższego zamierzenia została w niniejszym planie ujęta w następującym projekcie:

Przebudowa drogi gminnej Twardów - Racendów

Projekt ten został poniżej dokładnie scharakteryzowany.

Uzasadnienie realizacji projektu

Priorytetowym przedsięwzięciem gwarantującym spełnienie wizji rozwoju wsi jest realizacja projektu „**Przebudowa drogi gminnej Twardów – Racendów**”. Realizacja projektu jest odpowiedzią na oczekiwanie mieszkańców, którzy od dawna domagają się przebudowy drogi.

Realizacja inwestycji pozwoli przede wszystkim:

- poprawi jakość życia mieszkańcom,
- poprawi wizerunek miejscowości,
- poprawi bezpieczeństwo osób poruszających się po drodze,
- umożliwi lepszy dojazd do budynków użyteczności publicznej,
- umożliwi mieszkańcom swobodne poruszanie się pomiędzy dwoma miejscowościami.

Stan obecny

Droga gminna o długości 1787,20 m łącząca dwie sąsiadujące miejscowości Twardów i Racendów o nawierzchni gruntowej. Droga jest obecnie w bardzo złym stanie technicznym. W okresie wiosennych i jesiennych w większych opadach atmosferycznych na drodze tworzą się koleiny, dlatego też przejazd po drodze jest bardzo utrudniony.

Rysunek 6.1. Widok na drogę gminną Twardów -Racendów

Stan docelowy

Operacja zakłada przebudowę drogi gminnej z drogi o nawierzchni gruntowej na drogę o nawierzchni bitumicznej.

Przebudowa drogi gminnej została podzielona na dwa etapy realizacji :

- etap I polega na ułożeniu warstwy grubości 15 cm z kruszywa łamanego (granit) stabilizowanego mechanicznie jako warstwę dolnej podbudowy (po uprzednim wykonaniu stabilizacji gruntu cementem o grubości 15cm - grunt z dowozu) ułożeniu warstwy grubości średnio 8 cm z kruszywa łamanego (granit) stabilizowanego mechanicznie jako podbudowę górną na całej długości drogi,
- etap II polega na ułożeniu warstwy ścieralnej grubości 5 cm z betonu asfaltowego po uprzednim skropieniu emulsją asfaltową oraz wykonaniu poboczy z kruszywa łamanego.

Harmonogram rzeczowo - finansowy

Wszystkie prace związane z realizacją projektu zaplanowano na lata 2015-2017. Wstępnie oszacowany koszt inwestycji wynosi około 1.366.027,46 zł brutto. Gmina zamierza pozyskać z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pomoc w wysokości 63,63% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia.

Realizacja inwestycji będzie spełniać oczekiwania mieszkańców do swobodnego przemieszczania się pomiędzy sąsiadującymi miejscowościami. Umożliwi szybszy, krótszy i bezpieczny dojazd do budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych w Kotlinie.

7. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

System wdrażania Planu Odnowy Miejscowego jest realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Unia Europejska nakłada na państwa członkowskie – beneficjentów korzystających ze środków finansowych funduszy strukturalnych obowiązek przestrzegania zasad i procedur wspólnotowych.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia. Korzystanie ze środków własnych jak i środków unijnych wymusza konieczność sprostania wielu wymaganiom formalnym, głównie za sprawą odmiennych zasad wykorzystania danych środków finansowych.

Instytucja Zarządzająca Planem

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację planu będzie pełnił specjalnie powołany zespół osób, w skład którego wejdą :

- Wójt Gminy
- Sołtys
- Skarbnik Gminy

Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Planu,
- zapewnienie zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- zapewnienie przygotowania i wdrażania planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- przygotowania raportów na temat wdrażania Planu,
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

Do właściwości oceny Planu Instytucja Zarządzająca może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

Instytucja wdrażająca Plan

Urząd Gminy Kotlin jako instytucja wdrażająca plan jest odpowiedzialny za:

- kreowanie, przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych od instytucji podległych – beneficjentów pomocy,
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodność z procedurami i z zapisami w strategii,
- ewentualne monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

8. MONITOROWANIE, OCENA, AKTUALIZACJA SPOŁECZNA

Systemy monitorowania Planu

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Planu Odnowy Miejscowości posiada Rada Gminy. Współpracuje ona z Instytucją Zarządzającą oraz z Radą Sołecką. Jej główną rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub rezygnacji z realizacji zadań.

Sposoby oceny i aktualizacji Planu

Skuteczność Planu będzie poddawana bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Radę Gminy przy pomocy wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów.

Z procesem oceny będzie powiązana aktualizacja Planu – wraz z przeglądem wykonania Planu, będzie proponowane, w miarę potrzeby, wprowadzenie nowych zadań, wynikających z rodzących się potrzeb i możliwości. Propozycje nowych zadań będą mogły być zgłaszane przez Radę Sołecką, Wójta, bądź radnych. Będą one, podobnie jak pierwotna wersja Planu, zatwierdzane najpierw przez Radę Sołecką a następnie przez Radę Gminy.

Public Relations Planu

Zadaniem działań informacyjnych i promocyjnych jest:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów, służących rozwojowi regionalnemu dla wszystkich grup docelowych z terenu gminy,
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- zapewnienie bieżącej informacji opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie Gminy i miejscowości,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- wykorzystanie nowoczesnych źródeł przekazu i nowoczesnych technologii, m.in. takich jak: Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu.

9. SPIS TABELI

Tabela 2.1 Liczba ludności Twardów w latach 2006 -2015	6
Tabela 2.2 Wykorzystanie gruntów w miejscowości Twardów	7
Tabela 2.3. Grunty rolne według klasyfikacji bonitacyjnej gleb	7
Tabela 3.1 Struktura gospodarstw rolnych	14
Tabela 4.1. Analiza SWOT miejscowości Twardów	15

10. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 2.1. Położenie miejscowości Twardów na terenie gminy	5
Rysunek 3.2.1.Kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła.....	11
Rysunek 3.2.2. Plebania przy kościele.....	12
Rysunek 3.2.3. Świetlica wiejska po starej szkole podstawowej	12
Rysunek 6.1. Widok na drogę gminną Twardów - Racendów	19